सहिद लखन गाउँपालिकाको दोस्रो चौमासिक सार्वजनिक सुनवाई कार्यक्रम-२०८२

प्रतिवेदन

सहजीकरण

सहमत मिडिया प्रालि

सहिद लखन गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
घैरुङ, गोरखा
२०८२ चैत्र २६ गते

विषय सूची

(क) कार्यकारी सारांश
अध्याय १ः परिचय तथा पृष्ठभूमि
१.१ विषय प्रवेश
१.२ सार्वजनिक सुनुवाइको औचित्य र सान्दर्भिकता
१.३ कार्यक्रमका विशिष्ट उद्देश्यहरू
१.४ अवलम्बन गरिएको विधि तथा प्रक्रिया
अध्याय २ः कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा सञ्चालन
२.१ कार्यक्रमको मिति, स्थान र समय
२.२ अध्यक्ष मण्डल तथा जवाफदेही वक्ताहरूको विवरण
अध्याय ३ः संस्थागत तथा विषयगत प्रगति समीक्षा
अध्याय ४ः नागरिक सन्तुष्टि परीक्षणः सर्वेक्षण नतिजा विश्लेषण
अध्याय ५ः खुला सत्रः जनगुनासो, सवाल र जवाफदेहिता
अध्याय ६ः समीक्षा, विश्लेषण तथा निष्कर्ष
६.१ सबल पक्षहरू
६.२ कमजोर पक्षहरू तथा चुनौतीहरू
६.३ अवसरहरू
६.४ निष्कर्ष
अध्याय ७ः प्रतिबद्धता तथा भावी कार्यदिशा
७.१ कार्यक्रममा व्यक्त भएका प्रमुख प्रतिबद्धताहरू
७.२ नीतिगत सुधारका लागि सुझावहरू
७.३ कार्यान्वयन तहमा सुधारका लागि सुझावहरू
खण्ड (ग)ः अनुसूचीहरू
अनुसूची १ः सार्वजनिक सुनुवाइको सूचना प्रतिलिपि
अनुसूची २ः कार्यक्रम सञ्चालन आचारसंहिता
अनुसूची ३ः सर्वेक्षणका प्रश्नावलीको ढाँचा
अनुसूची ४ः सहभागीहरूको विवरण (उपस्थिति पुस्तिकाबाट)
अनुसूची ५ः कार्यक्रमका झलकहरू (तस्बिरहरू)

(क) कार्यकारी सारांश

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ र सामाजिक उत्तरदायित्व प्रवर्द्धन निर्देशिका २०७७ ले निर्दिष्ट गरेको पारदर्शिता र जवाफदेहिताको मर्मलाई आत्मसात् गर्दै सहिद लखन गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को दोस्रो चौमासिक अवधिको सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम मिति २०८२ चैत २६ गते वडा नम्बर ८, खाब्दी भञ्ज्याङस्थित जाइका भवनमा भव्यताका साथ सम्पन्न गरेको छ। गाउँपालिकाले प्रवाह गरेका सेवा, विकास निर्माणका आयोजनाहरूको प्रभावकारिता र सुशासनको वर्तमान अवस्थाबारे नागरिकलाई सुसूचित गर्ने तथा उनीहरूबाट प्रत्यक्ष पृष्ठपोषण लिने उद्देश्यले यो कार्यक्रम आयोजना गरिएको हो।

गाउँपालिका अध्यक्ष श्री रमेश बाबु थापा मगरको अध्यक्षतामा सम्पन्न उक्त कार्यक्रममा उपाध्यक्ष श्री इन्दिरा तिवारी, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री बाबुराम मगर र ९ वटै वडाका वडाध्यक्षहरूले जवाफदेही वक्ताको रूपमा नागरिकका प्रश्नहरूको सामना गर्नुभएको थियो। कार्यक्रममा प्रस्तुत प्रगति विवरण अनुसार, गाउँपालिकाले हालसम्म १६४ वटा स्थानीय कानुन निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ, जुन संस्थागत सुदृढीकरणको एउटा बलियो खम्बा हो। आर्थिक प्रगतितर्फ चालु आवको चैत २३ गतेसम्म कुल अनुमानित आम्दानीको ६२.८७ प्रतिशत (करिब ३९ करोड ३३ लाख रुपैयाँ) प्राप्त भइसकेको र पुँजीगत खर्च २९.३१ प्रतिशत रहेको जानकारी दिइयो।

सुनुवाइको क्रममा नागरिकहरूले स्थानीय उत्पादन र जीविकोपार्जनसँग जोडिएका गम्भीर समस्याहरू उठाएका थिए। विशेष गरी कृषि क्षेत्रमा बाँदरको बढ्दो आतङ्कका कारण किसानहरू खेतीबाट विमुख हुनुपरेको, जग्गाको वर्गीकरण र करको दर व्यावहारिक नभएको र गाउँबाट बढ्दो बसाइँसराइले सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यार्थी संख्या निकै घटेको विषयमा व्यापक बहस भयो। यसै सन्दर्भमा, विद्यार्थी अनुपात कम भएका विद्यालयबाट स्वयंसेवक शिक्षकहरू हटाउने पालिकाको निर्णय र त्यसले पार्न सक्ने शैक्षिक असरबारे पनि प्रश्नहरू उठेका थिए।

स्वतन्त्र सहजकर्ता संस्था सहमत मिडिया द्वारा गरिएको सर्वेक्षणले गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहमा एउटा ऐतिहासिक नतिजा देखाएको छ। सर्वेक्षणमा सहभागी १०० प्रतिशत नागरिकले पालिका वा वडाबाट सेवा लिँदा कुनै पनि प्रकारको अतिरिक्त रकम वा घुस तिर्नु नपरेको बताएका छन्, जसले सहिद लखन गाउँपालिकालाई पूर्ण रूपमा भ्रष्टाचारमुक्त र पारदर्शी निकायको रूपमा स्थापित गरेको छ। यद्यपि, १२ प्रतिशत नागरिकले विकास निर्माणका कामलाई अझै प्रभावकारी बनाउनुपर्ने र कतिपयले नागरिक बडापत्रबारे पर्याप्त सूचना पाउन नसकेको औँल्याएका छन्।

कार्यक्रमको समापन गर्दै गाउँपालिका अध्यक्षले नागरिकका प्रश्न र सुझावलाई आत्मसात् गर्दै आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रममा जग्गाको कर दरलाई वैज्ञानिक ढङ्गले पुनरावलोकन गर्ने, बाँदर नियन्त्रणका लागि वन नीतिसँग समन्वय गरी नयाँ विकल्प खोज्ने र खाब्दी भञ्ज्याङ जस्ता केन्द्रहरूमा पूर्वाधार विकासलाई प्राथमिकता दिने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो। यो सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रमले स्थानीय सरकार र नागरिकबीचको सम्बन्धलाई थप मजबुत बनाउनुका साथै आगामी योजना तर्जुमाका लागि बलियो आधार प्रदान गरेको छ।

अध्याय १: परिचय

१.१ विषय प्रवेश

नेपालको गौरवशाली इतिहासका प्रथम सहिद लखन थापा मगरको स्मृतिमा नामाकरण गरिएको यस सहिद लखन गाउँपालिका आफ्नो ऐतिहासिक पहिचान जोगाउँदै सुशासन र समृद्धिको यात्रामा दृढताका साथ अगाडि बढिरहेको छ। संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको जगका रूपमा रहेको स्थानीय सरकार नागरिकको सबैभन्दा नजिकको अभिभावक हो। नागरिकका आवश्यकताहरूलाई पहिचान गर्ने, उनीहरूका पिरमार्का सुन्ने र स्रोत साधनको न्यायोचित वितरण गर्दै शासन व्यवस्थामा आम जनताको अपनत्व गराउनु नै स्थानीय सरकारको मुख्य दायित्व हो।

सार्वजनिक सुनुवाइ लोकतन्त्रको एउटा यस्तो आधारस्तम्भ हो, जसले शासक र शासितबीचको दूरीलाई मेटाएर सीधा संवादको वातावरण सिर्जना गर्दछ। यसलाई जनताको अदालतका रूपमा पनि बुझिन्छ, जहाँ जनप्रतिनिधि र राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूले आफ्ना कामको प्रतिवेदन पेस गर्छन् र नागरिकहरूले त्यसको निष्पक्ष मूल्याङ्कन गर्छन्। आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को दोस्रो चौमासिक अवधिसम्म आइपुग्दा गाउँपालिकाले विकास र सेवा प्रवाहका क्षेत्रमा हासिल गरेका नतिजाहरू सार्वजनिक गर्न र नागरिकहरूबाट प्राप्त हुने सल्लाह, सुझाव एवं आलोचनालाई मार्गदर्शक सिद्धान्तका रूपमा ग्रहण गर्न यो कार्यक्रम आयोजना गरिएको हो।

१.२ सार्वजनिक सुनुवाइको औचित्य र सान्दर्भिकता

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ र सामाजिक उत्तरदायित्व प्रबर्द्धन निर्देशिका २०७७ले स्थानीय तहलाई पारदर्शी, जवाफदेही र उत्तरदायी बनाउनु पर्ने कानुनी व्यवस्था गरेको छ। यसै व्यवस्थाको मर्म अनुरूप सहिद लखन गाउँपालिकाले आफ्ना गतिविधिहरूलाई सार्वजनिक अडिटको कसीमा परीक्षण गराउँदै आएको छ। यस दोस्रो चौमासिक सार्वजनिक सुनुवाइको सान्दर्भिकता निम्न कारणले अझ बढी महत्त्वपूर्ण रहेको छः

- **जनताको सूचनाको हक सुनिश्चित गर्नः** गाउँपालिकाले वर्षभरिका लागि तय गरेका योजनाहरू कुन चरणमा छन् र बजेटको बाँडफाँड कसरी भइरहेको छ भन्ने कुरा आम नागरिकलाई जानकारी गराउनु स्थानीय सरकारको कर्तव्य हो।
- **सुशासन र पारदर्शिताको प्रवर्धनः** पालिकाको कामकारबाहीमा हुन सक्ने ढिलासुस्ती र अनियमिततालाई न्यूनीकरण गर्दै भ्रष्टाचारमुक्त प्रशासनको प्रत्याभूति दिलाउन यो कार्यक्रम अनिवार्य छ।
- **गुनासो व्यवस्थापन र निकासः** कृषिमा बाँदरको समस्या, बसाइँसराइको चाप, र करको दर जस्ता नागरिकका दैनिक जनजीवनसँग जोडिएका जल्दाबल्दा सवालहरूलाई प्रत्यक्ष सुन्ने र तत्काल समाधानको मार्ग खोज्न यो मञ्चले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ।
- **विकासमा जनसहभागिताः** विकास केवल ईंटा र सिमेन्टको संरचना मात्र नभई नागरिकको जीवनस्तरमा आएको परिवर्तन पनि हो। नागरिकका राय-सुझाव अनुसार योजनाहरूलाई परिमार्जन गरी विकासमा जनसहभागिता बढाउन यसको ठुलो योगदान रहन्छ।

१.३ कार्यक्रमका विशिष्ट उद्देश्यहरू

यस दोस्रो चौमासिक सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रमका मुख्य उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन्ः

१. आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को दोस्रो चौमासिक अवधिमा गाउँपालिकाका विभिन्न विषयगत शाखाहरूले हासिल गरेका भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको यथार्थ विवरण नागरिक समक्ष प्रस्तुत गर्नु ।
२. गाउँपालिका र वडा कार्यालयहरूबाट प्रवाह हुने सेवाको गुणस्तर, कर्मचारीको व्यवहार र सेवा प्राप्तिमा लाग्ने समयका बारेमा नागरिकको सन्तुष्टि स्तर मापन गर्नु ।
३. गाउँपालिकाले निर्माण गरेका स्थानीय ऐन, कानुन र कार्यविधिहरूको कार्यान्वयनको अवस्थाबारे जानकारी गराउनु ।
४. नागरिक प्रतिवेदन पत्र र बहिर्गमन अभिमत जस्ता औजारहरूको प्रयोग गरी प्राप्त भएका तथ्याङ्कका आधारमा सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्रहरूको पहिचान गर्नु ।
५. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई नागरिकप्रति थप उत्तरदायी र संवेदनशील बनाउँदै सुशासनको नयाँ मानक स्थापित गर्नु ।

१.४ अवलम्बन गरिएको विधि तथा प्रक्रिया

यस कार्यक्रमलाई पूर्ण रूपमा सहभागीमूलक, निष्पक्ष र प्रभावकारी बनाउन देहाय बमोजिमको विधि अपनाइएको थियो:

- **पूर्व-सर्वेक्षणः** कार्यक्रम हुनु अगावै स्वतन्त्र सहजकर्ता संस्था सहमत मिडिया मार्फत विभिन्न वडाका सेवाग्राही र आम नागरिकहरूबीच पुगी नागरिक प्रतिवेदन पत्र र बहिर्गमन अभिमत सङ्कलन गरिएको थियो ।
- **प्रगति प्रस्तुतीकरणः** गाउँपालिकाको तर्फबाट प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले दोस्रो चौमासिक अवधिको समग्र प्रगति विवरण श्रव्य-दृश्य माध्यमबाट प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।
- **खुला संवादः** सहभागी नागरिकहरूलाई आफ्ना प्रश्न, गुनासा र सुझावहरू निर्धक्कसँग राख्नका लागि खुला सत्रको आयोजना गरिएको थियो, जहाँ जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूले प्रत्यक्ष जवाफ दिनुभएको थियो ।
- **प्रतिबद्धता र अभिलेखीकरणः** कार्यक्रमका दौरान उठेका सवालहरू र सोको समाधानका लागि गरिएका प्रतिबद्धताहरूलाई लिखित रूपमा अभिलेखीकरण गरी आगामी दिनमा कार्यान्वयन गर्ने गरी यो प्रतिवेदन तयार पारिएको छ ।

अध्याय २ः कार्यक्रमको विवरण

२.१ कार्यक्रमको नाम, मिति र स्थान

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको कार्यान्वयनको अवस्था र सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता बुझ्न आयोजना गरिएको यस दोस्रो चौमासिक सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम देहाय बमोजिम सम्पन्न भएको थियो:

- **मितिः** २०८२ चैत २६ गते ।
- **स्थानः** सहिद लखन गाउँपालिका वडा नम्बर ८, खाब्दी भञ्ज्याङ (जाइका भवन) ।
- **समयः** बिहान ११:०० बजेदेखि सुरु भई बेलुका ५:०० बजेसम्म सञ्चालन भएको ।

२.२ आयोजक तथा सहजकर्ता

- **आयोजकः** सहिद लखन गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, गोरखा ।
- **सहजीकरणः** सहमत मिडिया प्रा.लि. (स्वतन्त्र सहजकर्ता संस्था) ।
- **मुख्य सहजकर्ताः** प्रकाश ढकाल ।

२.३ अध्यक्ष मण्डल तथा जवाफदेही वक्ताहरू

कार्यक्रममा गाउँपालिकाको तर्फबाट देहाय बमोजिमका पदाधिकारीहरूले जवाफदेही वक्ताको भूमिका निर्वाह गर्नुभएको थियो:

- **अध्यक्षः** श्री रमेश बाबु थापा मगर (गाउँपालिका अध्यक्ष) ।
- **मुख्य जवाफदेही वक्ताः** श्री इन्दिरा तिवारी (उपाध्यक्ष) र श्री बाबुराम मगर (प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत) ।
- **वडागत जवाफदेहीः** वडा नम्बर १ देखि ९ सम्मका सम्पूर्ण वडाध्यक्षहरू (विशेष गरी वडा नं ७ का अध्यक्ष शरण श्रेष्ठ र वडा नं ८ का अध्यक्ष बासुदेव ढकाल) ।
- **विषयगत जवाफदेहीः** गाउँपालिकाका विभिन्न शाखाका प्रमुखहरू ।

२.४ कार्यक्रमको रूपरेखा र प्रक्रिया

कार्यक्रमलाई व्यवस्थित र नतिजामुखी बनाउन देहाय बमोजिमको कार्यतालिका अवलम्बन गरिएको थियो:

१. आसन ग्रहणः गाउँपालिकाका अध्यक्षको अध्यक्षतामा कार्यक्रमको औपचारिक सुरुवात् र उपाध्यक्षद्वारा स्वागत मन्तव्य ।

२. प्रगति प्रस्तुतीकरणः प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतद्वारा दोस्रो चौमासिक अवधिको संस्थागत, आर्थिक र भौतिक प्रगतिको विस्तृत विवरण पेस ।

३. सर्वेक्षण नतिजा सार्वजनिकः सहजकर्ता संस्थाका तर्फबाट नागरिक प्रतिवेदन पत्र र बहिर्गमन अभिमतको नतिजा प्रस्तुति ।

४. खुला छलफल सत्रः सहभागी नागरिकहरूलाई आफ्ना सवाल, गुनासो र जिज्ञासा राख्न खुला समय प्रदान ।

५. सवाल-जवाफ तथा स्पष्टीकरणः नागरिकका प्रश्नहरूमा जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूद्वारा प्रत्यक्ष जवाफ र कानुनी स्पष्टता प्रदान ।

६. प्रतिबद्धता र समापनः कार्यक्रमका दौरान आएका सुझावहरूलाई समेटेर अध्यक्षद्वारा प्रतिबद्धता व्यक्त र कार्यक्रम समापन ।

२.५ सहभागीहरूको विवरण

यस कार्यक्रममा वडा नम्बर ८ का स्थानीय बासिन्दा, खाब्दी भञ्ज्याङ क्षेत्रका व्यवसायी, विभिन्न टोल विकास संस्थाका पदाधिकारी, सामुदायिक विद्यालयका व्यवस्थापन समिति, शिक्षक, स्थानीय कृषक समूह, महिला सञ्जाल, विभिन्न राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरू र आम नागरिकहरूको उत्साहजनक उपस्थिति रहेको थियो ।

अध्याय ३ः कार्यक्रम सञ्चालनको विधि

सहिद लखन गाउँपालिकाको दोस्रो चौमासिक सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रमलाई पूर्ण रूपमा सहभागीमूलक, तथ्यपरक र पारदर्शी बनाउनका लागि एक विशिष्ट वैज्ञानिक विधि अवलम्बन गरिएको थियो। यस कार्यक्रमका लागि देहाय बमोजिमका चरणबद्ध प्रक्रियाहरू पुरा गरिएको थियोः

३.१ पूर्व-तयारी तथा सर्वेक्षण चरण (प्रविधिको प्रयोग)

कार्यक्रम सञ्चालन हुनु पूर्व नै स्वतन्त्र सहजकर्ता संस्था सहमत मिडियाले गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह र विकास निर्माणको अवस्थाबारे निष्पक्ष तथ्याङ्क सङ्कलन गरेको थियो। यसका लागि दुईवटा मुख्य औजारहरू प्रयोग गरिएका थिएः

बहिर्गमन अभिमतः गाउँपालिकाको कार्यालय र वडा कार्यालयहरूबाट सेवा लिएर निस्कँदै गरेका सेवाग्राहीहरूसँग कर्मचारीको व्यवहार, सेवाको गुणस्तर र प्रक्रियाका बारेमा प्रत्यक्ष प्रश्नावली मार्फत राय सङ्कलन गरिएको थियो।

नागरिक प्रतिवेदन पत्रः आम नागरिकहरूसम्म पुगी विकास निर्माणका योजना, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र सुशासनको अनुभूतिबारे उनीहरूको सन्तुष्टि स्तर मापन गरिएको थियो। यसरी सङ्कलित तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गरी कार्यक्रममा नतिजाको रूपमा प्रस्तुत गरियो।

३.२ उद्घाटन तथा स्वागत सत्र

कार्यक्रमको सुरुवात् वडा नम्बर ८, खाब्दी भञ्ज्याङमा गाउँपालिकाका अध्यक्षको अध्यक्षतामा भयो। गाउँपालिकाका उपाध्यक्षले स्वागत मन्तव्य राख्दै कार्यक्रमको उद्देश्यमाथि प्रकाश पार्नुभएको थियो। उहाँले नागरिकका गुनासाहरूलाई विकासको ऊर्जाको रूपमा ग्रहण गर्ने नीति पालिकाले लिएको स्पष्ट पार्नुभयो।

३.३ प्रगति सार्वजनिकीकरण

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले दोस्रो चौमासिक अवधिको विस्तृत कार्यप्रगति विवरण पेस गर्नुभयो। यस सत्रमा गाउँपालिकाले निर्माण गरेका कानुनहरू, पञ्जीकरणको अवस्था, आन्तरिक राजस्व सङ्कलनको स्थिति, सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण र भौतिक पूर्वाधार निर्माणको वित्तीय प्रगतिका बारेमा तथ्याङ्कगत जानकारी गराइएको थियो।

३.४ आचारसंहिता तथा सर्वेक्षण नतिजा प्रस्तुति

सहजकर्ताले खुल्ला सत्र सुरु हुनु अगावै सहभागी नागरिकहरूलाई सार्वजनिक सुनुवाइमा पालना गर्नुपर्ने आचारसंहिताका बारेमा जानकारी गराउनुभएको थियो। त्यस लगत्तै सहमत मिडियाले सङ्कलन गरेको नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षणको नतिजा सार्वजनिक गरियो, जसले पालिकाको सबल र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरूलाई छर्लङ्ग पारेको थियो।

३.५ खुल्ला संवाद सत्र
यो सत्र कार्यक्रमको सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण र जीवन्त पक्ष थियो। सहभागी नागरिकहरूलाई आफ्ना समस्या, सुझाव र आलोचनाहरू निर्धक्कसँग राख्नका लागि खुला मञ्च प्रदान गरिएको थियो। नागरिकहरूले कृषिमा बाँदरको समस्या, कर्मचारीको कार्यशैली, जग्गाको कर दर र पूर्वाधार विकासमा देखिएका कमजोरीबारे लिखित र मौखिक प्रश्नहरू राखेका थिए।

३.६ जवाफदेहिता र स्पष्टीकरण सत्र
नागरिकले उठाएका प्रश्नहरूलाई बुँदागत रूपमा टिपोट गरी अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र सम्बन्धित वडाध्यक्षहरूले पालैपालो जवाफ दिनुभएको थियो। कानुनी अड्चन भएका विषयमा कर्मचारीले स्पष्ट पारेका थिए भने नीतिगत विषयमा जनप्रतिनिधिहरूले आगामी योजनाबारे प्रतिबद्धता जनाएका थिए।

३.७ प्रतिबद्धता र समापन
कार्यक्रमको अन्त्यमा, नागरिकबाट प्राप्त सुझाव र खुला सत्रमा भएका छलफलका आधारमा आगामी दिनमा गरिने सुधारका कार्यहरूलाई समेटेर साझा प्रतिबद्धता पत्र तयार पारियो र अध्यक्षद्वारा कार्यक्रमको समापन गरियो।

अध्याय ४ः शाखागत प्रगति विवरण (विस्तृत प्रस्तुति)
सहिद लखन गाउँपालिकाले चालु आर्थिक वर्षको दोस्रो चौमासिक अवधिसम्म (२०८२ चैत २३ गतेसम्म) सम्पादन गरेका मुख्य कार्यहरू र हासिल गरेका भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिलाई देहाय बमोजिम विभिन्न क्षेत्रमा वर्गीकरण गरी प्रस्तुत गरिएको छः

४.१ नीतिगत तथा कानुनी प्रगति
गाउँपालिकाले स्थानीय सरकार सञ्चालनलाई विधि सम्मत बनाउन र सुशासन कायम गर्न कानुनी संरचना निर्माणमा महत्वपूर्ण सफलता हासिल गरेको छः

- कानुन निर्माणः गाउँपालिकाको स्थापनाकालदेखि हालसम्म कुल १६४ वटा स्थानीय कानुनहरू निर्माण भई कार्यान्वयनमा आएका छन्। यसमा ५२ वटा ऐन, ८९ वटा कार्यविधि, ४ वटा नीति, ५ वटा नियमावली, ५ वटा निर्देशिका र ९ वटा मापदण्ड रहेका छन्।
- प्रशासनिक सुदृढीकरणः सेवा प्रवाहलाई प्रविधिमैत्री बनाउन सुत्र प्रणाली, विद्युतीय हाजिरी, र जिन्सी व्यवस्थापनका लागि सफ्टवेयरको प्रयोगलाई ९ वटै वडामा प्रभावकारी बनाइएको छ।

४.२ आर्थिक प्रगति तथा राजस्व प्रशासन

चैत २३ गतेसम्मको वित्तीय अवस्थालाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छः

- कुल बजेट र आम्दानीः चालु आर्थिक वर्षको कुल अनुमानित बजेट ६२ करोड ५५ लाख ६७ हजार १९२ मध्ये हालसम्म ३९ करोड ३३ लाख ५३ हजार ६८८ रुपैयाँ (६२.८७%) आम्दानी प्राप्त भइसकेको छ।
- वित्तीय खर्चः चालु खर्चतर्फ ४१.४९ प्रतिशत र पुँजीगत (विकास) खर्चतर्फ २९.३१ प्रतिशत प्रगति हासिल भएको छ।
- आन्तरिक राजस्वः सबै वडा र केन्द्रबाट गरी कुल १ करोड ७० लाख ५७ हजार ५९५ रुपैयाँ आन्तरिक राजस्व सङ्कलन भएको छ। राजस्वमा सबैभन्दा बढी योगदान वडा नम्बर ३ (मनकामना क्षेत्र) बाट करिब ५२ लाख रुपैयाँ भएको देखिन्छ।

४.३ पञ्जीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा

घटना दर्ताको अवस्था (साउन १ देखि चैत २३ सम्म):

- जन्म दर्ताः ३८५ जना
- मृत्यु दर्ताः २०७ जना
- विवाह दर्ताः २२८ वटा
- सम्बन्ध विच्छेदः ४४ वटा
- बसाइँसराइः गाउँपालिकामा ३६ जना आएको तुलनामा २०४ जना गाउँ छाडेर अन्यत्र गएको तथ्याङ्कले बसाइँसराइको दर निकै उच्च देखाएको छ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ताः दोस्रो त्रैमासिकसम्म कुल ९ करोड ६० लाख रुपैयाँ भन्दा बढी रकम ४,६१४ जना लाभग्राहीको बैंक खातामा पठाइएको छ। यस अवधिमा ७४ जना नयाँ लाभग्राही थपिएका छन् भने ४५ जनाको लगत कट्टा गरिएको छ।

४.४ पूर्वाधार विकास र योजना कार्यान्वयन

- रणनीतिक सडकहरूः लुदीखोला-मास्कीछाप सडकको स्तरोन्नति कार्य २५ प्रतिशत सम्पन्न भएको छ। नामजुङ-ताक्लुङ-मनकामना सडकको कालोपत्रे प्रक्रिया अघि बढेको छ।
- भवन निर्माणः गाउँपालिका स्तरीय १५ शय्याको अस्पताल निर्माण कार्य ठेकेदारका कारण केही ढिलाइ भए तापनि हालसम्म २५ प्रतिशत प्रगति भएको छ।
- वडागत योजनाः वडा नं ७ मा २० वटा योजनामध्ये १८ वटाको भुक्तानी भइसकेको छ भने अन्य वडाहरूमा पनि उपभोक्ता समिति मार्फत योजनाहरू कार्यान्वयनको अन्तिम चरणमा रहेका छन्।

४.५ शिक्षा, युवा तथा खेलकुद

- शैक्षिक सुधारः विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागि प्रधानाध्यापकहरूसँग कार्यसम्पादन करार गरिएको छ। एसईई नतिजा सुधार गर्ने विद्यालय र शिक्षकहरूलाई पुरस्कृत गरिएको छ।
- खेलकुदः राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड लगायतका खेलकुद प्रतियोगिताहरू भव्य रूपमा सम्पन्न गरी युवा प्रतिभालाई प्रोत्साहन गरिएको छ।
- छात्रवृत्तिः विपन्न तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरूका लागि उच्च शिक्षा छात्रवृत्ति वितरण कार्यविधि अनुसार कार्यान्वयन गरिएको छ।

४.६ स्वास्थ्य सेवा प्रवाह

- नियमित सेवाः गाउँघर क्लिनिकबाट २,८७९, खोप क्लिनिकबाट ४९५ र स्याटेलाइट क्लिनिकबाट १,०७२ जनाले सेवा लिएका छन्।
- विशिष्ट सेवाः गर्भवती महिलाका लागि निःशुल्क भिडियो एक्सरे र क्याल्सियम वितरण गरिएको छ। १३१ जना किशोरीलाई एचपिभी खोप लगाइएको छ।
- बिरामी सिफारिसः क्यान्सर, मिर्गौला र मुटु रोग जस्ता गम्भीर प्रकृतिका २५ जना बिरामीलाई थप उपचारका लागि विशेषज्ञ अस्पतालमा सिफारिस गरिएको छ।

४.७ कृषि तथा पशु सेवा

- कृषि प्रवर्धनः १६१ जना कृषकलाई तरकारीका बेर्ना वितरण गरिएको छ। ७३२ वटा माटोको नमुना परीक्षण गरी कृषकलाई व्यावसायिक खेतीका लागि परामर्श दिइएको छ।
- पशु स्वास्थ्यः २,८३५ पशुहरूको उपचार गरिएको छ। ३०६ वटा कुकुरलाई रेबिज विरुद्धको खोप र ८३९ वटा बङ्गुर तथा बोकाको बन्ध्याकरण गरिएको छ।
- नश्ल सुधारः गाई र भैंसीमा गरी ६० वटा पशुमा कृत्रिम गर्भाधान सेवा प्रदान गरिएको छ।

४.८ न्यायिक समिति र रोजगार शाखा

- न्याय सम्पादनः न्यायिक समितिमा आएका १२ वटा उजुरीमध्ये १० वटाको सफल मिलापत्र तथा निर्णय भइसकेको छ।
- श्रम तथा रोजगारः ७५ जना युवालाई पुनः श्रम स्वीकृतिका लागि सहजीकरण गरिएको छ। स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न सीपमूलक तालिमहरू सञ्चालन गरिएको छ।

अध्याय ५: नागरिक प्रतिवेदन पत्र र बहिर्गमन अभिमतको नतिजा

सहिद लखन गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, कर्मचारीको व्यवहार र विकास निर्माणका कामहरूबारे नागरिकको वास्तविक धारणा बुझ्नका लागि सहजकर्ता संस्था सहमत मिडिया प्रा.लि. द्वारा गरिएको स्वतन्त्र सर्वेक्षणको नतिजा देहाय बमोजिम रहेको छ। यस सर्वेक्षणमा गाउँपालिकाका विभिन्न वडाका गरी ६१ जना नागरिक तथा सेवाग्राहीहरू सहभागी भएका थिए।

५.१ बहिर्गमन अभिमत (सेवाग्राहीको तत्काल प्रतिक्रिया)

कार्यालयबाट सेवा लिएर फर्कँदै गरेका सेवाग्राहीसँग लिइएको प्रतिक्रियाको विश्लेषणः

- सेवा लिन आउनुको मुख्य कारणः सर्वेक्षण अनुसार सबैभन्दा बढी २२ प्रतिशत नागरिक योजनाको जाँचपास र अनुगमनका लागि आएका थिए। त्यसै गरी २१ प्रतिशत सिफारिस लिन, १६ प्रतिशत योजनाको भुक्तानी लिन, १४ प्रतिशत दर्ता तथा नवीकरणका लागि र ९ प्रतिशत तिरो (कर) तिर्न आएको पाइएको छ।
- सम्पर्क व्यक्तिको जानकारीः सेवा लिन जाँदा को सँग सम्पर्क गर्ने भन्ने विषयमा ३६ प्रतिशतले अति स्पष्ट र ६२ प्रतिशतले ठिकै जानकारी पाएको बताएका छन्।
- कर्मचारीको व्यवहारः सेवा प्रवाहमा खटिएका कर्मचारीको व्यवहारप्रति नागरिकहरू सकारात्मक देखिएका छन्। ६९ प्रतिशतले कर्मचारीको व्यवहार मिलनसार र मैत्रीपूर्ण रहेको र ३१ प्रतिशतले ठिकै रहेको उल्लेख गरेका छन्। अभद्र व्यवहार भएको भन्ने गुनासो कसैले पनि गरेका छैनन्।
- सेवा प्राप्तिको प्रक्रियाः सेवा प्राप्त गर्ने प्रक्रियाका बारेमा ३४ प्रतिशतले अति सजिलो र छोटो रहेको बताएका छन् भने ५४ प्रतिशतले ठिकै र १२ प्रतिशतले केही लामो र झन्झटिलो रहेको अनुभव व्यक्त गरेका छन्।

५.२ नागरिक प्रतिवेदन पत्र (आम नागरिकको सन्तुष्टि स्तर)

गाउँपालिकाको समग्र कार्यसम्पादनका विषयमा आम नागरिकको मतः

- भ्रष्टाचार र अतिरिक्त शुल्कः सुशासनको दृष्टिकोणले सहिद लखन गाउँपालिकाको नतिजा निकै उत्कृष्ट देखिएको छ। सेवा लिँदा कर्मचारी वा बिचौलियालाई अतिरिक्त रकम वा घुस तिर्नु पर्यो ? भन्ने प्रश्नमा १०० प्रतिशत नागरिकले पर्दैन/तिर्नु परेको छैन भन्ने जवाफ दिएका छन्। यो पालिकाको सबैभन्दा सबल पक्ष हो।
- समग्र सन्तुष्टिः गाउँपालिकाको सेवाप्रति ३२ प्रतिशत नागरिक पूर्ण सन्तुष्ट, ६४ प्रतिशत ठिकै र ४ प्रतिशत असन्तुष्ट रहेका छन्।
- विकास निर्माणको गुणस्तरः विकास निर्माणका कामहरू कस्तो छ ? भन्ने प्रश्नमा २८ प्रतिशतले अति राम्रो, ६० प्रतिशतले ठिकै र १२ प्रतिशतले खराब/सुधार गर्नुपर्ने बताएका छन्।
- नागरिक बडापत्रको प्रभावकारिताः कार्यालयमा रहेको नागरिक बडापत्रका बारेमा ४० प्रतिशतलाई पूर्ण जानकारी छ भने ४४ प्रतिशतलाई आंशिक जानकारी छ। १६ प्रतिशत नागरिक अझै पनि बडापत्रबारे अनभिज्ञ रहेका छन्।

- स्वास्थ्य सेवा र औषधिः स्वास्थ्य संस्थामा औषधिको उपलब्धताका बारेमा ३४ प्रतिशतले पर्याप्त रहेको, ५० प्रतिशतले अलिअलि रहेको र १६ प्रतिशतले पर्याप्त नरहेको बताएका छन् ।
- नीति निर्माणमा जनसहभागिताः गाउँपालिकाले ऐन, कानुन निर्माण गर्दा नागरिकलाई बोलाउने गरेको छ ? भन्ने प्रश्नमा ० प्रतिशत नागरिकले 'बोलाएको छ' भन्ने जवाफ दिएका छन् । ९२ प्रतिशतले हालसम्म नबोलाएको र ८ प्रतिशतले पालिकाले कानुन पनि बनाउँछ र ? भनी आश्चर्य प्रकट गरेका छन् । यसले कानुन निर्माण प्रक्रियामा जनसहभागिता बढाउनुपर्ने आवश्यकता देखाउँछ ।

५.३ सर्वेक्षणको मुख्य निष्कर्ष र विश्लेषण

सर्वेक्षणको नतिजाले सहिद लखन गाउँपालिका भ्रष्टाचारमुक्त प्रशासन सञ्चालन गर्न सफल भएको पुष्टि गरेको छ । प्राविधिक र प्रशासनिक तहमा योजना जाँचपास गर्दा वा सिफारिस लिँदा रकम लेनदेन नहुनु सुशासनको उच्च नमुना हो ।

यद्यपि, सर्वेक्षणले केही सुधारका पाटाहरू पनि औँल्याएको छः

१. सूचनाको पहुँचः नागरिक बडापत्र र बजेटबारे अझै धेरै नागरिकलाई जानकारी गराउनुपर्ने देखिन्छ ।

२. विकासको गुणस्तरः १२ प्रतिशत नागरिकले विकास निर्माणलाई खराब भन्नुले निर्माण व्यवसायी र उपभोक्ता समितिको काममा थप निगरानी आवश्यक रहेको सङ्केत गर्छ ।

३. कानुनी साक्षरताः पालिकाले बनाउने कानुनहरूमा नागरिकको सहभागिता र जानकारी गराउने प्रक्रियालाई सुदृढ बनाउनुपर्ने देखिन्छ ।

अध्याय ६ः खुल्ला छलफलः नागरिकका सवाल र जवाफदेही वक्ताको जवाफ

नागरिकहरूले राखेका जिज्ञासा र अध्यक्ष, उपाध्यक्ष तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडाध्यक्ष तथा शाखा प्रमुखले दिएको जवाफको सारांशः

क्र.सं.	नामथर	प्रश्न वा जिज्ञासा	जवाफदेहीको जवाफ
१.	**चन्द्रप्रसाद रेग्मी**	➢ जिल्ला वा केन्द्रमा काम लिएर जाँदा पालिकाले दिएको डकुमेन्ट नमिलेर हामीलाई दुःख दिइन्छ, पालिका र वडाबीच समन्वय किन हुँदैन ? ➢ कुकुरले टोक्दा वा सामान्य बिरामी हुँदा पनि गोरखा बजार नै धाउनुपर्ने अवस्था छ, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाको स्तरवृद्धि कहिले हुन्छ ?	➢ कतिपय डकुमेन्टको ढाँचा केन्द्रबाट परिवर्तन भइरहने हुँदा समस्या देखिएको हुन सक्छ । अब वडा र पालिकाबीचको डिजिटल समन्वयलाई अझै मजबुत बनाइनेछ । सकेसम्म दुख नहुने गरी डकुमेण्ट बनाइदिन निर्देशन दिन्छौं । ➢ पालिकाको दरबन्दी र अधिकार अनुसार सबै सेवा दिइएको छ । अरु सेवाका लागि सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थामै जानुपर्छ । पालिकाको थप सेवा बढाउन प्रयासरत छौं ।
२.	**गणेशमान श्रेष्ठ**	➢ पालिकाले स्वयंसेवक शिक्षकहरू हटाउँदा विद्यालयको पढाइमा	➢ महालेखाले सँधै शिक्षकको बारेमा प्रश्न गर्यो । ति शिक्षकलाई दिइएको सेवा सुविधा असुल उपर गर्नु भनेर लेखिदियो । हामीले

		ठुलो असर पर्छ, यसको विकल्प के छ ? ➢ हप्तामा २ दिन बिदा दिने निर्णयले पाठ्यक्रमको भार कसरी पुरा हुन्छ ? हाम्रो पालिकामा के योजना छ ? तयारी छ कि छैन ? ➢ पालिकाको एम्बुलेन्स सेवा ट्याक्सी भन्दा महँगो भयो, यसमा छुट हुनुपर्दैन ? यति महंगो सुविधा लिन नागरिकले सक्ने अवस्था छैन । ध्यान पुगोस् ।	धेरै प्रयास गर्दा पनि राख्न सक्ने अवस्था बनेन । अब संघ सरकारले नै कुनै व्यवस्था गर्ला । ➢ २ दिने बिदाको क्षतिपूर्ति गर्न पिरियडको समय बढाउने र बिदा कटौती गर्ने विषयमा शिक्षा समितिले कार्ययोजना बनाउँदै छ । ➢ एम्बुलेन्सको शुल्क जिल्ला दर निर्धारण समितिले तोकेको हो, तैपनि विपन्नका लागि पालिकाले सिफारिसका आधारमा सहुलियत दिने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले दररेट निर्धारण गरेको होइन ।
३.	**पूर्णजंग भण्डारी**	➢ बाँदरले बाली सखाप पारेर किसानले खेती गर्नै छाडिसके, बाँदर नियन्त्रणका लागि पालिकाको ठोस योजना के छ ? ➢ खाब्दी भञ्ज्याङमा एउटा ठुलो सामुदायिक भवन वा सभा हलको आवश्यकता छ, कहिले बन्छ ? ➢ मनकामना केबलकारमा स्थानीयले पाउने छुटको व्यवस्था के छ ? सबैले छुट पाएका छन् कि छैनन् ?	➢ बाँदर नियन्त्रण एउटा जटिल र राष्ट्रिय समस्या हो । हाम्रो मात्रै योजनाले नियन्त्रण गर्न सक्ने अवस्था छैन । ➢ सामुदायिक भवनका लागि जग्गा प्राप्तिको प्रक्रिया अघि बढेमा बजेट व्यवस्थापन गर्न पालिका तयार छ । तर कोही पनि जग्गा दिन तयार छैनन् । हामीले किन्न मिलेन । ➢ केबलकारसँगको सम्झौता अनुसार विशेष गाउँहरूलाई ८०% र सहिद लखनका अन्य नागरिकलाई परिचयपत्रका आधारमा २५% छुटको व्यवस्था छ । कार्यान्वयन भैरहेको छ
४.	**इन्द्रराज ढकाल**	➢ वडाको सर्भर नचलेर नागरिकले सधैँ सास्ती भोग्नुपर्छ, प्रविधिमा किन यति धेरै समस्या ? ➢ गैरी चौतारा-बेलठाँटी सडकको काम निकै सुस्त भयो, ठेकेदारले किन अटेर गरेको ?	➢ सर्भरको समस्या केन्द्रबाटै हुने गरेको छ, हामीले इन्टरनेटको क्षमता बढाएर स्थानीय स्तरमा समाधानको प्रयास गरेका छौँ । ➢ ढिलासुस्ती गर्ने निर्माण व्यवसायीलाई जरिवाना गर्ने र सम्झौता रद्द गर्ने चेतावनी दिइसकिएको छ, अब कामले गति लिनेछ ।
५.	**कृष्णबहादुर थापा**	➢ साना महिला तथा कृषक समूहहरूलाई प्यान दर्ता र कर तिर्न निकै झन्झटिलो र खर्चिलो भयो, ८०-९० हजार जरिवाना तिर्नुपर्ने अवस्था छ, पालिकाले के गर्छ ?	➢ यो संघीय कानुनको विषय हो । तर, हामीले प्रदेश र केन्द्र सरकारलाई यस्ता गैर-नाफामूलक समूहहरूको कर मिनाहाका लागि पत्रचार गरेका छौँ । समूहहरूले पनि समयमै नवीकरण गरेर जरिवानाबाट बच्नुपर्छ ।
६.	**चित्रबहादुर पुलामी**	➢ यहाँ वितरण गरिएको पानीको बोतलमा न उत्पादन मिति छ, न लेबलिङ । मूल्य पनि ठाउँ	➢ यो गम्भीर लापरबाही हो । बजार अनुगमन टोलीले तत्काल यस्ता गुणस्तरहीन र लेबलिङ नभएका सामग्रीको बिक्री

		अनुसार (२५ देखि ३० रुपैयाँ) फरक छ, अनुगमन खोइ ? ➢ हाम्रा गाउँठाउँमा भएका पानीको गुणस्तरबारे सबै अनविज्ञ छन् । गुणस्तर नापजाँच गर्न के गर्नुपर्छ ? हामीले त्यो सुविधा पाइन्छ कि पाइँदैन ?	वितरणमा रोक लगाउने र दोषीलाई कारबाही गर्नेछ । ➢ पानीको गुणस्तर नाप्न पनि पहिला मुल दर्ता गर्नुपर्छ । तपाईंहरुकोतिर पनि मुल छ भने दर्ता गर्नुस्, गुणस्तर जाँच्न पालिकाले समन्वय गर्छ । मुलधनीहरु आफैले पनि पानी गुणस्तर नाप्न लैजान सक्छन् ।
७.	**जितबहादुर विक**	➢ खाब्दी भञ्ज्याङ ऐतिहासिक बजार हो, तर यहाँबाट हुलाक, घरेलु जस्ता कार्यालयहरू किन हटाइयो ? यहाँ एउटा व्यवस्थित सामुदायिक हलको खाँचो छ ।	➢ संघीयता पछि कतिपय कार्यालयहरू केन्द्रमा गाभिएका हुन् । बजार क्षेत्रमा सामुदायिक भवन निर्माणका लागि पालिकाले जग्गा पहिचान भए आवश्यक बजेटको व्यवस्था गर्नेछ ।
८.	**शेरबहादुर विक**	➢ शिक्षाको गुणस्तर सुधारका लागि पालिकाले नियमित अनुगमन किन गर्दैन ? ➢ पहिला हाम्रो क्षेत्रमा सक्रिय साझा भन्ने सहकारीले लिएको ऋण र जग्गा रोक्काको समस्याले किसान मर्कामा परे, पालिकाले सिफारिस गरिदिनुपर्यो ।	➢ विद्यालय अनुगमनलाई अब तालिका बनाएरै प्रभावकारी बनाइनेछ । ➢ खारेज भएका साझा संस्था वा सहकारीको जग्गा फुकाउन पालिकाले कानुनी प्रक्रिया बुझेर आवश्यक सहजीकरण गर्नेछ । तर यो पालिकाले गर्ने विषय होइन । यसमा केही कानूनी जटिलता पनि छन् । तैपनि पालिकाले गर्न मिल्ने गर्छ ।

अध्याय ७ः विश्लेषण तथा निष्कर्ष

यस दोस्रो चौमासिक सार्वजनिक सुनुवाइमा प्रस्तुत प्रगति विवरण, स्वतन्त्र सर्वेक्षणको नतिजा र खुल्ला सत्रमा नागरिकहरूले उठाएका सवालहरूको समग्र विश्लेषण गरी देहाय बमोजिमका निष्कर्षहरू निकालिएको छः

७.१ सबल पक्षहरू (उपलब्धिहरू)

१. भ्रष्टाचारमुक्त प्रशासनको सुनिश्चतताः सर्वेक्षणमा सहभागी १०० प्रतिशत नागरिकले सेवा लिँदा अतिरिक्त रकम वा घुस तिर्नु नपरेको बताउनु सहिद लखन गाउँपालिकाको सबैभन्दा ठुलो र गर्विलो उपलब्धि हो । यसले सुशासनप्रति पालिकाको बलियो प्रतिबद्धता पुष्टि गर्दछ ।

२. प्रविधिको प्रयोग र कानुनी सुदृढीकरणः १६४ वटा स्थानीय कानुन निर्माण हुनु र पञ्जीकरणदेखि राजस्वसम्मका कामहरू डिजिटल प्रणालीबाट हुनुले सेवा प्रवाहमा पारदर्शिता ल्याएको छ ।

३. नेतृत्वको धैर्यता र उत्तरदायित्वः नागरिकले उठाएका पेचिला प्रश्नहरू (विशेष गरी जग्गाको कर र बाँदर नियन्त्रण) मा नेतृत्वले नरिसाई, तथ्यपूर्ण र जिम्मेवार जवाफ दिनुले जनउत्तरदायी शासनको झल्को दिएको छ ।

७.२ कमजोर पक्ष तथा चुनौतीहरू

१. बाँदर आतङ्क र कृषि सङ्कटः बाँदरको कारण किसानहरूले खेती नै छाड्नुपर्ने अवस्था आउनु पालिकाको अर्थतन्त्र र खाद्य सुरक्षाका लागि ठुलो चुनौती हो । यसको नियन्त्रणका लागि अहिलेसम्मको प्रयास अपर्याप्त देखिएको छ ।

२. बसाइँसराइ र रित्तिँदो गाउँः २०४ जना जाने र ३६ जना मात्र आउने तथ्याङ्कले गाउँबाट जनशक्ति पलायनको भयावह चित्र देखाएको छ। यसले विद्यालयहरूमा विद्यार्थी संख्या घटाउनुका साथै गाउँलाई वृद्धाश्रम बनाउने जोखिम बढाएको छ।
३. बजार अनुगमनमा कमजोरीः लेबलिङ र उत्पादन मिति नभएका पानीका बोतलहरू बजारमा पाइनुले पालिकाको बजार अनुगमन शाखा सुस्त रहेको सङ्केत गर्छ।
४. सहुलियत कार्यान्वयनमा शङ्काः केबलकार लगायतका सेवामा स्थानीयले पाउने सहुलियत पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन नभएको जनगुनासोले समन्वयको अभाव देखाएको छ।

७.३ निष्कर्ष
सहिद लखन गाउँपालिका प्रशासनिक पारदर्शितामा अब्बल देखिए पनि उत्पादन र मान्छे जोगाउने सवालमा निकै चुनौतीपूर्ण मोडमा उभिएको छ। विकास भनेको केवल बाटो खन्नु मात्र होइन, नागरिकको बाली जोगाउनु र उनीहरूलाई गाउँमै बस्ने वातावरण मिलाउनु पनि हो भन्ने नागरिकको सन्देशलाई आत्मसात् गर्नुपर्ने देखिन्छ। समग्रमा यो सुनुवाइ कार्यक्रम नागरिकका समस्यालाई नीति र बजेटमा जोड्ने एउटा प्रभावकारी माध्यम बनेको छ।

अध्याय ८ः सुझाव तथा भावी कार्यदिशा
सार्वजनिक सुनुवाइका क्रममा नागरिकहरूले उठाएका कृषि, कर, पूर्वाधार, शिक्षा र बजार अनुगमनसँग जोडिएका सवालहरूलाई सम्बोधन गर्न र गाउँपालिकाको कार्यसम्पादनलाई नतिजामुखी बनाउन देहाय बमोजिमका सुझाव तथा कार्यदिशा प्रस्ताव गरिएको छः

८.१ नीतिगत सुधारका लागि सुझावहरू
१. वैज्ञानिक कर प्रणाली र जग्गा वर्गीकरणः नागरिकहरूले जग्गाको कर महँगो भएको र बाँझो जग्गामा पनि उच्च कर तिर्नुपरेको गुनासो गरेकाले आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रममा जग्गाको वर्गीकरण र करको दरलाई व्यावहारिक र वैज्ञानिक बनाउन नीतिगत पुनरावलोकन गरिनुपर्दछ।
२. कृषि र बाली सुरक्षा नीतिः बाँदरको आतङ्कले गर्दा किसानहरूले खेती छाड्ने क्रम बढेकाले स्थानीय सरकारको एकल अधिकार प्रयोग गरी बाली सुरक्षाका लागि 'बाँदर नियन्त्रण तथा बाली सुरक्षा' सम्बन्धी विशेष कार्यविधि निर्माण गरी बजेट विनियोजन गरिनुपर्दछ।
३. बसाइँसराइ न्यूनीकरण र उत्पादनमुखी अनुदानः केवल भौतिक पूर्वाधारमा मात्र बजेट केन्द्रित नगरी मानिसलाई गाउँमै रोक्नका लागि उत्पादनमा आधारित अनुदान र युवा स्वरोजगारका सफ्टवेयर कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकतामा राख्नुपर्दछ।
४. स्वयंसेवक शिक्षक र विद्यालय समायोजनः विद्यार्थी संख्या घटेका विद्यालयहरूको समायोजन (मर्ज) गर्दा भौगोलिक दुरी र विद्यार्थीको सुविधालाई केन्द्रमा राखी शिक्षक दरबन्दीको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनुपर्दछ।

८.२ कार्यान्वयन तहमा सुधारका लागि सुझावहरू

१. कडा बजार अनुगमन र उपभोक्ता हितः लेबलिङ नभएका र उत्पादन मिति नखुलेका पानीका बोतल तथा अन्य सामग्री बजारमा पाइएकाले बजार अनुगमन समितिलाई सक्रिय बनाई तत्काल कारबाही गर्ने र गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने संयन्त्र विकास गरिनुपर्दछ।

२. सहुलियत र छुटको प्रभावकारी कार्यान्वयनः मनकामना केबलकारमा स्थानीय नागरिकले पाउने सहुलियत (२५% र ८०% छुट) पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गराउन र परिचयपत्रको सहज पहुँच पुर्याउन पालिकाले नियमित समन्वय र निगरानी गर्नुपर्दछ।

३. प्रविधि र सेवा प्रवाहमा सुधारः वडा कार्यालयहरूमा हुने सर्भरको समस्या समाधान गर्न इन्टरनेटको क्षमता बढाउने र अनलाइन सेवालाई अझै झन्झटमुक्त बनाउन प्राविधिक टोलीलाई परिचालन गरिनुपर्दछ।

४. खाब्दी भञ्ज्याङ सामुदायिक भवनः वडा नम्बर ८ को खाब्दी भञ्ज्याङमा माग भए बमोजिमको सामुदायिक भवन (सभा हल) निर्माणका लागि तत्काल जग्गा पहिचान गरी विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार पारी कार्यान्वयनमा लगिनुपर्दछ।

५. साझा संस्था र जग्गा फुकुवा सहजीकरणः खारेज भएका वा निष्क्रिय रहेका साझा संस्थाहरूको जग्गा रोक्काका कारण किसानले भोग्नुपरेको समस्या समाधान गर्न पालिकाले कानुनी सल्लाहकारमार्फत आवश्यक सहजीकरण र सिफारिसको व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ।

८.३ भावी कार्यदिशा

गाउँपालिकाको अबको यात्रालाई सुशासन र समृद्धितर्फ डोर्याउन निम्न कार्यहरूलाई प्राथमिकतामा राखिनेछः

- उत्पादन केन्द्रित विकासः बाटो खन्ने मात्र होइन, बाटोमा गाउँको उत्पादन गुडाउने लक्ष्यका साथ कृषि र पशुपालनलाई व्यावसायिक बनाइनेछ।
- पर्यटन र पूर्वाधारको सन्तुलनः मनकामना र लखन किल्ला जस्ता पर्यटकीय क्षेत्रको विकास गर्दा स्थानीय रोजगारी र वातावरण संरक्षणलाई सँगसँगै लगिनेछ।
- जनगुनासो तत्काल सम्बोधनः सार्वजनिक सुनुवाइमा प्राप्त भएका लिखित र मौखिक सुझावहरूलाई आगामी बजेटको मार्गदर्शक सिद्धान्तका रूपमा ग्रहण गरी कार्यान्वयनको चरणमा लगिनेछ।
- भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशीलताः हाल कायम रहेको 'घुसमुक्त सेवा' को अवस्थालाई गौरवका साथ निरन्तरता दिँदै प्रशासनिक झन्झटहरूलाई क्रमशः हटाउँदै लगिनेछ।

९. अनुसूचीहरु

अनुसूची १

सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम सम्बन्धी सूचना

"कृषि, पर्यटन र पूर्वाधारको दीगोपनः समृद्ध, सुसंस्कृत शहिद लखन"

शहिद लखन गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
घैरुङ्ग, गोरखा
२०७३

गण्डकी प्रदेश, नेपाल

प.सं. २०८२/८३
चलानी नं :

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सम्बन्धी सूचना।

(मितिः २०८२।१२।११ गते, नेपाल संवत् ११४६, चौलाथ्व, सप्तमी, बुधबार)

प्रस्तुत सम्बन्धमा यस गाउँपालिकाको आयोजना र सहमत मीडिया प्रा. लि. को सहजीकरणमा चालू आर्थिक वर्ष २०८२।८३ को दोस्रो चौमासिक सम्म गाउँपालिकाले कार्यसम्पादन गरेका सार्वजनिक विकास तथा सेवा प्रवाहको हाल सम्मको कार्य प्रगतिको सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम तपसिल बमोजिमको मिति, समय र स्थानमा सञ्चालन हुने भएकाले उक्त कार्यक्रममा यस गाउँपालिका भित्रका जनप्रतिनिधिज्यूहरु, राजनीतिक दल, पत्रकार, नागरिक समाज, शिक्षक, संघ संस्थाहरु, कर्मचारीहरु, विभिन्न समिति/उपसमितिहरु तथा उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरु, शहिद लखन गाउँपालिकावासी तथा सरोकारवाला सबैलाई सहभागिताको लागि हार्दिक अनुरोध छ।

तपसिल:

मितिः २०८२।१२।२६ गते बुधबार
समयः बिहान ११:०० बजे
स्थानः शहिद लखन गाउँपालिका-८, जाइका भवन, खाब्दिभञ्याङ ।

बाबुराम मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बाबुराम मगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

थप जानकारीका लागि:
श्री याम बहादुर बुकट्टा, सूचना अधिकारी
सम्पर्क नं.: ९८५६०१०५३४

अनुसूची २

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा पालना गर्नुपर्ने आचारसंहिता

१ सहभागीले बोल्नका लागि हात उठाएर संकेत गर्नुपर्नेछ।
२ सहभागीले प्रश्न वा सुझाव के राख्ने हो, पहिले स्पष्ट गर्नुपर्नेछ।
३ सहजकर्ताले बोल्ने संकेत गरेपछि मात्र आफ्नो नाम सहित प्रश्न वा जिज्ञासा राख्नुपर्नेछ।
४ सेवाग्राही सहभागी नागरिकहरु धैरैलाई प्रश्न गर्न समय दिनुपर्ने भएकाले बुदागत रुपमा छोटकरिमा प्रश्न प्रतिक्रिया राख्नुपर्नेछ र सहजकर्ताले निर्धारण गरेको समय बितेपछि तत्काल प्रस्तुति रोक्नुपर्नेछ।
५ आफूभन्दा पहिलेका सहभागीले बोलेका कुरालाई दोहोऱ्याउन जरुरी हुनेछैन।
६ चित्त नबुझेमा सहजकर्ताको अनुमति लिएर थप प्रश्न राख्न पाइनेछ।
७ सहभागीले बिना आधार कसैप्रति लाञ्छनायुक्त भाषाको प्रयोग गर्न पाइने छैन।
८ सुनुवाइका वक्ता तथा सहभागीलाई उत्तेजित पार्ने वा बदलाको भावनाबाट भनाइ राख्न वा बोल्न पाइने छैन।
९ सुनुवाइलाई बिथोल्ने प्रयास कतैबाट भएमा सबै सहभागी मिलेर शालीनतापूर्वक समाधान खोज्ने पहल गर्नु सबैको कर्तव्य हुनेछ।
१० सुनुवाइलाई विषयान्तर हुन बाट सबै सहभागि सचेत हुनु पर्नेछ।

अनुसूची ३

बहिर्गमन अभिमत र नागरिक प्रतिवेदन

बहिर्गमन अभिमत (Exit Poll)

सहिद लखन गाउँपालिका कार्यालय र विभिन्न वडा कार्यालयबाट सेवा लिएर निस्किँदै गरेका सेवाग्राहीसँग सोधेर तयार गरिएको बहिर्गमन अभिमत-सहभागी संख्या ६१ जना।

१. कार्यालयमा देहायको कुन कामको लागि आउनु भएको हो ?

सिफारिस लिन/पुऱ्याउन	२१ प्रतिशत
दर्ता/नविकरण	१४ प्रतिशत
योजना सम्झौता गर्न	४ प्रतिशत
योजना माग गर्न	३ प्रतिशत
योजनाको जाँचपास गराउन	२२ प्रतिशत
योजनाको भुक्तानी लिन	१६ प्रतिशत
तिरो तिर्न	९ प्रतिशत
अनुदानको निवेदन दिन	६ प्रतिशत
अन्य	१३ प्रतिशत

२. सेवा लिन को सँग सम्पर्क गर्ने भन्नेमा तपाईलाई स्पष्ट जानकारी भयो ?

अति स्पष्ट	ठीकै	अस्पष्ट
३६ प्रतिशत	६२ प्रतिशत	२ प्रतिशत

३. सेवाप्रदायक कर्मचारीले तपाईको आवश्यकता र अपेक्षा कति बुझे जस्तो लाग्यो ?

अति धैरै	ठीकै	थोरै
२८ प्रतिशत	६९ प्रतिशत	३ प्रतिशत

४. तपाई प्रति सेवाप्रदायक कर्मचारीले कस्तो व्यवहार गरे ?

मिलनसार र मैत्रीपूर्ण	ठीकै	अभद्र/अमर्यादित
६९ प्रतिशत	३१ प्रतिशत	० प्रतिशत

५. सेवा प्राप्त गर्न आवश्यक सूचनाहरु (प्रमाण–कागजात र शुल्क–दस्तुर) बारे तपाईलाई सेवाप्रदायक कर्मचारीले स्पष्ट गरे कि ?

अति स्पष्ट गरिदिए	ठीकै	अलमल्ल हुने गरी अस्पष्ट सूचना दिए
३८ प्रतिशत	५६ प्रतिशत	६ प्रतिशत

६. तपाईले राख्नुभएका समस्यालाई के–कस्तो समाधान दिए ?

अति सजिलो तरिकाबाट समाधान दिए	ठीकै	समाधान दिन सकेनन्
४८ प्रतिशत	४५ प्रतिशत	७ प्रतिशत

७. सेवा प्राप्त गर्न अपनाइएको प्रक्रिया के–कस्तो लाग्यो ?

अति सजिलो (छोटो)	ठीकै	लामो र झन्झटिलो
३४ प्रतिशत	५४ प्रतिशत	१२ प्रतिशत

पालिकाले गरेका कुनकुन कुरा राम्रो लाग्यो र के कुरा सुधार गर्नुपर्ने देखियो ?

राम्रा लागेका कुराहरु

१. टोल-टोलमा हाते ट्र्याक्टर र घाँस काट्ने मेसिन वितरणले किसानको श्रम र समय बचत भएको छ।

२. वडा स्तरमा विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर र आँखा शिविर सञ्चालनले वृद्धवृद्धा र आर्थिक रूपमा विपन्न नागरिकलाई ठूलो राहत मिलेको छ।

३. रेविज विरुद्धको खोप र कुकुरहरूको बन्ध्याकरण अभियान निकै सकारात्मक र उदाहरणीय बनेको छ।

४. पालिका र वडा कार्यालयहरू सुविधासम्पन्न छन्। जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरू सहजै भेटिने र नागरिकका समस्या सुन्ने गरेकाले स्थानीय सरकारको महसुस भएको छ। कार्यालयमा कर्मचारीहरूको व्यवहार मिलनसार र सहयोगी छ।

५. योजना र कार्यक्रमहरूको सूचना टोल-टोलसम्म पुग्छ।

६. विभिन्न संघ-संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा वडा स्तरसम्म कृषि क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएका छन्।

सुधार गर्नुपर्ने सुझावहरु

१. पालिकाका सम्पूर्ण प्रशासनिक काम र सेवा प्रवाहलाई झन्झटमुक्त बनाउन डिजिटल प्रणालीबाट सञ्चालन गरियोस्।

२. ठेक्कापट्टा, खानी उत्खनन र स्वास्थ्य क्षेत्रका टेन्डरहरु अलि खुला प्रतिस्पर्धा हुन सकेको छैन। भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशीलता अपनाइयोस्।

३. पालिकाका सवारी साधन (विशेष गरी मोटरसाइकल) को दुरुपयोग रोकियोस्। इन्धन र मर्मतमा भइरहेको वार्षिक खर्च सार्वजनिक गरियोस्। तल्लो तहका कर्मचारीलाई समेत मोटरसाइकल दिइएको छ, त्यसको मर्मत र इन्धन खर्च कसले व्यहोर्छ ?

४. जग्गाको कर हालको अवस्थामा अत्यधिक महँगो भएकाले यसलाई वैज्ञानिक ढंगले घटाउन आवश्यक छ। उत्पादन नभएका जग्गामा यति धेरै कर लिँदा नागरिकलाई मर्का पर्यो।

५. बजेट विनियोजन गर्दा पहुँचवालाको क्षेत्रमा मात्र केन्द्रित नगरी भौगोलिक विकटता, आवश्यकता र समन्यायिक विकासको सिद्धान्तका आधारमा गरियोस्।

६. पुराना र अलपत्र परेका योजनाहरूलाई प्राथमिकताका साथ सम्पन्न गरेर मात्र नयाँ योजनाहरू सुरु गर्ने नीति लिइयोस्।

७. अनुदानको मल सहकारीका सदस्यलाई मात्र नभई सम्पूर्ण किसानहरूले सहजै पाउने व्यवस्था मिलाइयोस्। अहिले मल लिनुअघि सहकारीको सदस्यता लिनुपर्ने बाध्यता छ।

८. कृषि तथा पशु शाखाबाट वितरण हुने बिउबिजन र अनुदान एउटै व्यक्तिले दोहोऱ्याएर पाउने प्रवृत्ति अन्त्य गरी नयाँ किसानलाई अवसर दिइयोस् । बिचौलिया र नक्कली किसानको पहिचान गर्न कडा निगरानी गरियोस् ।
९. समूहलाई वितरण गरिएका ट्याक्टर र कृषि उपकरणहरू सबै किसानले प्रयोग गर्न पाउने वातावरण बनाइयोस् । ट्याक्टरको भाडा दरमा एकरूपता कायम गरियोस् र थन्किएका उपकरणहरूलाई सञ्चालनमा ल्याइयोस् ।
१०. विद्यालयहरूमा डिजिटल प्रविधि र खेलकुदमैत्री वातावरण सिर्जना गरियोस् । कतिपय विद्यालयका शिक्षकहरु अलि बढी सामाजिक सञ्जालमा व्यस्त हुने र विद्यार्थीलाई पढाउने कुरामा खासै चासो नदिएको अवस्था छ । यसबारे सम्बन्धित शाखाले अनुगमन गरोस् । विपन्न तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति र करियर काउन्सिलिङको व्यवस्था गरियोस् ।
११. निजी जग्गामा सडक बनिसकेपछि पनि जग्गाधनीले सँधै तिरो तिर्नुपरेको छ । छिटो भन्दा छिटो सबै लगत कट्टा गरियोस् ।
१२. गोरखादेखि प्रसिद्ध धार्मिक स्थल मनकामना जोड्ने सडकलाई यथाशीघ्र कालोपत्रे गरियोस् । दुई वर्षअघिको वर्षातले भत्किएका र पहिरो गएका मुख्य सडकहरूको मर्मत र सरसफाइमा किन चासो पुगेन ?
१३. १० लाख रुपैयाँभन्दा माथिका सबै योजनाहरू उपभोक्ता समितिको साटो खुला ठेक्का प्रणालीबाट पारदर्शी रूपमा सञ्चालन गरियोस् ।
१४. विद्यार्थी संख्या न्यून भएका विद्यालयहरूलाई मर्ज गरी आवासीय विद्यालयको अवधारणा अघि सारियोस् । विद्यार्थीलाई पायक पर्ने गरी विद्यालय बसको व्यवस्था गरियोस् ।
१५. एसईई दिएर बसेका विद्यार्थीहरूका लागि उनीहरूको रुचि अनुसारको सीपमूलक र शैक्षिक तालिम सञ्चालन गरियोस् ।
१६. लखन थापा किल्लाको काम कहाँ पुग्यो ? हरेक वर्ष करोडौं पैसा आउने र फर्किने भएको छ । कताकता अख्तियारमा परेको रे भन्ने पनि सुनिएको छ । कुरा के हो ?
१७. मुख्य सडकमै स्थानीयले विस्कुन र पराल सुकाइदिँदा सवारी साधन आवतजावतमा ठूलो समस्या परेको छ । कहिलेकाहीँ दुर्घटना पनि हुने गरेको छ । पालिका र वडाले अलि गम्भिर भएर यसलाई हटाउन पहल गरिदिनुपऱ्यो ।
१८. पालिकाको ७ र ८ नम्बर वडामा रहेको जीर्ण घरेलु कारखानालाई आधुनिक प्रविधिसहित पुनः सञ्चालनमा ल्याई स्थानीय स्तरमा स्वरोजगारका अवसरहरू सिर्जना गरियोस् ।
१९. हरेक वर्ष वनजङ्गलमा लाग्ने डढेलो नियन्त्रणका लागि दीर्घकालीन रणनीति र जनचेतनामूलक कार्यक्रम लागू गरियोस् ।
२०. वयाकमा घरघरै धारा बनेको छ । तर खानेपानीको मुहानको ग्यारेण्टी छैन । पहिला बनाइएको टंकी किन प्रयोगमा आएन ? कतिपयले घरै नभएको ठाउँमा पनि धारा जोडेर राखेका छन् । अनुगमन होस् ।
२१. एउटा पोको बिउ लिन पनि नागरिकता र तीनपुस्ते विवरण पेश गर्नुपर्ने झन्झटिलो प्रशासनिक प्रक्रिया हटाइयोस् । अनलाइनमार्फत निवेदन दिने र टोलमै बिउ पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाइयोस् ।
२२. पालिकाले सार्वजनिक रूपमा प्रतिबद्धता जनाएको कृषि एम्बुलेन्स सेवा तत्काल सञ्चालनमा ल्याइयोस् । किसानहरूलाई नियमित रूपमा आधुनिक खेती र पशुपालन सम्बन्धी प्राविधिक सल्लाह र प्रशिक्षण उपलब्ध गराइयोस् ।
२३. साना र टुक्रा योजनाहरूमा बजेट छर्नुको सट्टा पालिका र वडालाई दीर्घकालीन लाभ दिने ठूला र गौरवका आयोजनाहरूमा जोड दिनुपर्यो ।

नागरिक प्रतिवेदन (Citizen Report Card)

गाउँपालिकाका विभिन्न वडामा पुगेर नागरिकहरुबाट भरिएको प्रतिबेदन-सहभागि नागरिक ५० जना

१. तपाइँले यस कार्यालयबाट समग्रमा कतिको सन्तुष्टि पाउनु भयो ?

सन्तुष्ट	ठीकै	असन्तुष्ट
३२ प्रतिशत	६४ प्रतिशत	४ प्रतिशत

२. सेवा लिन जाँदा कर्मचारीको व्यवहारप्रति तपाई कतिको सन्तुष्ट हुनुहुन्छ ?

सन्तुष्ट	ठीकै	असन्तुष्ट
५६ प्रतिशत	४२ प्रतिशत	२ प्रतिशत

३. पालिकाभित्र रहेका विद्यालयहरुमा निशुल्क पाठ्यपुस्तक पाउनु हुन्छ ?

निशुल्क पाएका छौं	पैसा तिरेर किन्नु पर्छ	खै थाहा छैन
६२ प्रतिशत	२ प्रतिशत	३६ प्रतिशत

४. तपाईले सेवा लिन जाँदा अतिरिक्त रकम तिर्नु भयो ?

तिरेको छैन	एकदमै कम	धेरै तिरेको
१०० प्रतिशत	० प्रतिशत	० प्रतिशत

५. तपाईंको पालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा औषधी र उपकरण पर्याप्त मात्रामा उपलब्ध छन् ?

उपलब्ध छन्	अलिअलि उपलब्ध छन्	उपलब्ध छैनन्
३४ प्रतिशत	५० प्रतिशत	१६ प्रतिशत

६. यस कार्यालयले विपन्न वर्गको लागि छुट्याएको सेवा प्रयोग गरेको थाहा पाउनु भएको छ ?

छ	छैन	अलिअलि थाहा छ।
३० प्रतिशत	३४ प्रतिशत	३६ प्रतिशत

७. वडा कार्यालयले प्रदान गर्ने सेवाहरु कत्तिको प्रभावकारी छन् ?

प्रभावकारी छन्	आंशिक प्रभावकारी छन्	प्रभावकारी छैनन्
७० प्रतिशत	३० प्रतिशत	० प्रतिशत

८. यस कार्यालयमा तपाईले एउटा कामको लागि कति पटक धाउनु पर्‍यो ?

१ पटक	२ पटक	सो भन्दा बढी
७४ प्रतिशत	२२ प्रतिशत	४ प्रतिशत

९. कार्यालयको भौतिक अवस्था कस्तो छ ?

अति राम्रो	ठीकै	नराम्रो
६२ प्रतिशत	३८ प्रतिशत	० प्रतिशत

१०. कार्यालयमा भएको नागरिक बडापत्रबारे तपाईलाइ जानकारी छ ?

छ	आंशिक जानकारी छ	कुनै जानकारी छैन
४० प्रतिशत	४४ प्रतिशत	१६ प्रतिशत

११. कार्यालय र सेवाग्राही बीचको सम्बन्ध कस्तो छ ?

अति राम्रो	ठीकै	खासै राम्रो छैन
५४ प्रतिशत	४६ प्रतिशत	० प्रतिशत

१२. राजस्व, शुल्क तथा दस्तुर को-कससंग उठाउने गर्दछन् ?

सबैसँग उठाउँछन्	सीमित व्यक्ति सँग उठाउँछन्	निष्पक्ष छैन
८४ प्रतिशत	४ प्रतिशत	१२ प्रतिशत

१३. कार्यालयमा सरसफाईको अवस्था कस्तो छ ?

राम्रो	ठीकै	खराब
४० प्रतिशत	६० प्रतिशत	० प्रतिशत

१४. तपाईको गाउँपालिकामा विकास निर्माणको स्थिति कस्तो छ ?

राम्रो	ठीकै	खराव
२८ प्रतिशत	६० प्रतिशत	१२ प्रतिशत

१५. सञ्चालन गरेका योजनाहरु कत्तिको प्रभावकारी छन् ?

प्रभावकारी छन्	ठीकै छन्	प्रभावकारी छैनन्
२६ प्रतिशत	५२ प्रतिशत	२२ प्रतिशत

१६. योजनाहरु जाँचपास गर्दा प्राविधिकहरुलाई रकम दिनुपर्छ ?

पर्दैन	मागेरै लिन्छन्	रकम नदिए अप्ठ्यारो पार्छन्
९८ प्रतिशत	० प्रतिशत	२ प्रतिशत

१७. पालिकाले ऐन, नियम, कानूनहरु निर्माण गर्दा तपाईंलाई बोलाउने गरेको छ कि छैन ?

बोलाएको छ	अहिलेसम्म बोलाएको छैन	पालिकाले कानून पनि बनाउँछ र ?
० प्रतिशत	९२ प्रतिशत	८ प्रतिशत

१८. कार्यालयमा भएका कर्मचारीमा सीप कस्तो छ ?

आवश्यक सीप छ	आवश्यकता भन्दा कम छ	सीप निकै कम छ
८६ प्रतिशत	१४ प्रतिशत	० प्रतिशत

१९. गाउँपालिकामा यसअघि सार्वजनिक सार्वजनिक कार्यक्रम भएका छन् कि छैनन् ?

भएको थाहा छ	खै थाहा छैन	कार्यक्रमबारे जानकारी नै छैन
६८ प्रतिशत	२२ प्रतिशत	१० प्रतिशत

२०. यस कार्यालयको वार्षिक नीति, कार्यक्रम र श्रोतका बारेमा जानकारी पाउनु भएको छ ?

धेरै जानकारी पाएको छु	ठीकै जानकारी पाएको छु	जानकारी छैन
१४ प्रतिशत	६२ प्रतिशत	२४ प्रतिशत

अनुसूची ४

बहिर्गमन अभिमत र नागरिक प्रतिवेदनमा सोधिएका प्रश्नहरुको पालिकाका तर्फबाट प्राप्त जवाफ र स्पष्टिकरण

प्रश्नः सेवा प्रवाहलाई पूर्ण डिजिटल बनाइयोस् ।

जवाफः गाउँपालिकाले हाल राजस्वमा 'सुत्र', जिन्सी र कर्मचारी हाजिरीमा सफ्टवेयर प्रयोग गरिरहेको छ। आगामी दिनमा वडाका सिफारिस र योजनाको फाइल ट्र्याकिङलाई समेत पूर्ण डिजिटल बनाउने प्रक्रिया सुरु भइसकेको छ।

प्रश्नः ठेक्कापट्टा र टेन्डरमा खुला प्रतिस्पर्धा र शून्य भ्रष्टाचार।

जवाफः १० लाख भन्दा माथिका सबै योजनाहरू अनिवार्य रूपमा विद्युतीय बोलपत्र मार्फत हुने गरेका छन्। यसले गर्दा बाहिरी जिल्लाका ठेकेदारहरूले समेत प्रतिस्पर्धा गर्न पाएका छन्, जसले पारदर्शिता सुनिश्चित गरेको छ।

प्रश्नः सवारी साधनको दुरुपयोग र इन्धन खर्च पारदर्शी बनाइयोस्।

जवाफः सवारी साधनको दुरुपयोग रोक्न कडा निगरानी सुरु गरिएको छ। कर्मचारी र जनप्रतिनिधिले कार्यक्षेत्रमा जाँदा मात्र सवारी प्रयोग गर्ने गरी लगबुक अनिवार्य गरिनेछ र वार्षिक खर्चको विवरण सार्वजनिक गरिनेछ।

प्रश्नः जग्गाको कर महँगो भयो, वैज्ञानिक पुनरावलोकन होस् ।

जवाफः जग्गा वर्गीकरण र करको दरमा केही व्यवहारिक कठिनाइ देखिएको छ। आगामी आर्थिक वर्षको बजेट र आर्थिक ऐनमा जग्गाको कर दरलाई वैज्ञानिक ढङ्गले घटाउने र पुनरावलोकन गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछौँ ।

प्रश्नः पहुँचवालाको क्षेत्रमा मात्र बजेट केन्द्रित नगरियोस् ।

जवाफः बजेट विनियोजन गर्दा जनसंख्या, भौगोलिक विकटता र आवश्यकतालाई नै आधार मान्ने गरिएको छ। आगामी वर्ष यसलाई अझ बढी समन्यायिक र वस्तुगत बनाइनेछ।

प्रश्नः पुराना र अलपत्र योजना सम्पन्न गरेर मात्र नयाँ सुरु गरियोस् ।

जवाफः यो गाउँपालिकाको नीतिगत प्राथमिकतामा छ। अधुरा योजनाहरूलाई सम्पन्न गर्न पहिले बजेट सुनिश्चित गरेर मात्र नयाँ गौरवका योजनाहरू अघि बढाइनेछ।

प्रश्नः मल लिन सहकारीको सदस्य हुनुपर्ने बाध्यता हटाइयोस् ।

जवाफः सहकारी मार्फत मल वितरण गर्ने सरकारी नीति भए पनि सबै किसानको पहुँचमा मल पुर्याउनु पालिकाको दायित्व हो । सहकारी नभएका ठाउँमा वा गैर-सदस्य किसानले पनि सहजै मल पाउने व्यवस्था मिलाइनेछ।

प्रश्नः बिउबिजन र अनुदानमा एउटै व्यक्तिको दोहोरोपना अन्त्य होस् ।

जवाफः अबदेखि कागजी किसानलाई होइन, फिल्डको उत्पादनको आधारमा मात्र अनुदान दिइनेछ। बिउ वितरण गर्दा सफ्टवेयरमा इन्ट्री गरी एउटैले दोहोर्याएर नपाउने गरी कडा अनुगमन गरिनेछ।

प्रश्नः थन्किएका कृषि उपकरण सञ्चालन र भाडामा एकरूपता ।

जवाफः समूहलाई दिएका उपकरणहरू व्यक्तिगत सम्पत्ति होइनन् । ती उपकरण सबै किसानले तोकिएको न्यूनतम भाडामा प्रयोग गर्न पाउने गरी पालिकाले दररेट र सञ्चालन कार्यविधि कडाइका साथ लागु गर्नेछ।

प्रश्नः विद्यालयमा शिक्षकको सामाजिक सञ्जाल प्रयोग र अनुगमन ।

जवाफः विद्यालय समयमा शिक्षकले सामाजिक सञ्जाल चलाउन नपाउने गरी कडा निर्देशन दिइएको छ। अब जनप्रतिनिधि र प्राविधिक टोलीले विद्यालयको नियमित र आकस्मिक अनुगमन गरी पठनपाठन सुधार्नेछन् ।

प्रश्नः निजी जग्गामा सडक बनेका जग्गाको लगत कट्टा र तिरो मिनाहा।

जवाफः सडकले ओगटेको जग्गाको लगत कट्टा गर्न जिल्ला मालपोत र नापी कार्यालयसँग समन्वय भइरहेको छ । यो प्रक्रिया झन्झटिलो भए पनि पालिकाले नागरिकलाई तिरोबाट मुक्त गराउन पहल गर्नेछ।

प्रश्नः मनकामना सडक कालोपत्रे र पहिरो मर्मत ।

जवाफः मनकामना जोड्ने मुख्य सडकको कालोपत्रे कार्य भइरहेको छ। पहिरो गएका र भत्किएका सडकहरू मर्मत गर्नका लागि पालिकाले डोजर र जनशक्ति परिचालन गरी मर्मत सम्भार कोषबाट काम गर्नेछ।

प्रश्नः १० लाख भन्दा माथिका योजना ठेक्काबाटै गरियोस् ।

जवाफः गाउँपालिकाले १० लाख भन्दा माथिका योजनाहरू उपभोक्ता समितिको साटो खुला प्रतिस्पर्धा (ठेक्का) बाटै गराउने नीति लिइसकेको छ। यसलाई अझै प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।

प्रश्नः आवासीय विद्यालय र विद्यालय बसको व्यवस्था ।

जवाफः विद्यार्थी संख्या कम भएका विद्यालयहरूलाई मर्ज गरी पायक पर्ने ठाउँमा 'बिग स्कुल' वा आवासीय विद्यालय बनाउने र विद्यालय बस सञ्चालन गर्ने पालिकाको दीर्घकालीन योजना रहेको छ।

प्रश्नः एसईई दिएका विद्यार्थीलाई सीपमूलक तालिम ।

जवाफः विद्यार्थीहरूको रुचि अनुसार कम्प्युटर, प्लम्बिङ, इलेक्ट्रिसियन जस्ता स्वरोजगारमूलक तालिमहरू वैशाख-जेठ महिनामा सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

प्रश्नः लखन थापा किल्लाको बजेट फ्रिज र अख्तियारको विषय ।

जवाफः किल्ला निर्माणमा जग्गा मुआब्जाको विवादले गर्दा बजेट फ्रिज भएको हो, अनियमितता भएर होइन । जग्गाको मुआब्जा विवाद सुल्झिए लगत्तै काम अघि बढ्नेछ।

प्रश्नः सडकमा विस्कुन र पराल सुकाउने प्रवृत्ति रोकियोस् ।
जवाफः सडकमा विस्कुन सुकाउँदा दुर्घटनाको जोखिम बढेकाले यसलाई तत्काल हटाउन र अटेर गर्नेलाई कारबाही गर्न बजार व्यवस्थापन समिति र वडा कार्यालयलाई निर्देशन दिइएको छ ।
प्रश्नः जीर्ण घरेलु कारखाना पुनः सञ्चालन ।
जवाफः ७ र ८ नम्बर वडामा रहेका घरेलु कारखानाका भवन र मेसिनरीहरूको मर्मत गरी स्थानीय युवालाई स्वरोजगार बनाउन नयाँ मोडेलमा सञ्चालन गर्ने गरी प्रयास गरियो । तर सम्भव भएन ।
प्रश्नः डढेलो नियन्त्रण र जनचेतना ।
जवाफः डढेलो नियन्त्रणका लागि सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूसँग मिलेर अग्नि नियन्त्रक सामग्री व्यवस्थापन र जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सिजन अगावै सञ्चालन गरिनेछ ।
प्रश्नः वयाक खानेपानी टंकी र धाराको अनुगमन ।
जवाफः घरै नभएका ठाउँमा धारा जोडिएको र टंकी प्रयोग नभएको गुनासोमाथि प्राविधिक टोली पठाएर छानबिन गरिनेछ र वास्तविक आवश्यकताको आधारमा पानी वितरण मिलाइनेछ । हामी पनि यसमा चिन्तित छौं ।
प्रश्नः बिउ लिन नागरिकता र तीनपुस्ते चाहिने झन्झट हटाइयोस् ।
जवाफः साना अनुदान र बिउका लागि झन्झटिलो कागजात मागिने छैन । अनलाइन आवेदन र टोलमै कृषि प्राविधिक मार्फत बिउ पुर्याउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
प्रश्नः कृषि एम्बुलेन्स सेवा र प्राविधिक सल्लाह ।
जवाफः कृषि एम्बुलेन्स सञ्चालनका लागि कार्यविधि बन्दै छ । किसानको घरमै पुगेर प्राविधिक सल्लाह दिने गरी भेटेरिनरी र कृषि मोबाइल टिम परिचालन गरिनेछ ।
प्रश्नः साना टुक्रा योजनाको साटो ठुला र गौरवका आयोजना ।
जवाफः अबदेखि वडा र पालिकाको बजेट ५० हजार वा १ लाखका साना योजनामा नछरी रणनीतिक सडक, ठुला सिँचाइ र खानेपानी जस्ता उत्पादनशील गौरवका आयोजनामा केन्द्रित गरिनेछ ।

अनुसूची ५

सहिद लखन गाउँपालिका, सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम-२०८२
कार्यक्रम तालिका

क.सं.	समय	विवरण	
१.		अध्यक्षता ग्रहण	रमेश बाबु थापा मगर-अध्यक्ष
२.		आसन ग्रहण	**प्रमुख जवाफदेही** इन्दिरा तिवारी-उपाध्यक्ष बाबुराम मगर-प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत **वडाध्यक्षहरुः** प्रेम गुरुङ-अध्यक्ष, वडा नम्बर १ सकुन थापा-अध्यक्ष, वडा नम्बर २ दीपक पाण्डे-अध्यक्ष, वडा नम्बर ३ यमबहादुर थापा-अध्यक्ष, वडा नम्बर ४ यमबहादुर राना-अध्यक्ष, वडा नम्बर ५ दीलिप नारायण थापा-अध्यक्ष, वडा नम्बर ६ शरण श्रेष्ठ-अध्यक्ष, वडा नम्बर ७ बासुदेव ढकाल-अध्यक्ष, वडा नम्बर ८ रामकुमार श्रेष्ठ-अध्यक्ष, वडा नम्बर ९ कार्यपालिका सदस्यहरु, गाउँसभा सदस्यहरु ।

			जवाफदेही राजन रानाभाट-प्रमुख, पूर्वाधार विकास शाखा राजेन्द्र खनाल-प्रमुख, शिक्षा शाखा नवीन अधिकारी-प्रमुख, कृषि विकास शाखा यामबहादुर वृकट्टा-प्रमुख, प्रशासन शाखा यदुनाथ बराल-प्रमुख, योजना शाखा पुरुषोत्तम अधिकारी-प्रमुख, आर्थिक प्रशासन शाखा अर्विन थापा-प्रमुख, सूचना प्रविधि शाखा बीरेन्द्र श्रेष्ठ-प्रमुख, स्वास्थ्य शाखा पूर्णबहादुर गहतराज-प्रमुख, सामाजिक विकास, जिन्सी डा. विवेक पुडासैनी-प्रमुख, पशु सेवा शाखा **सहजकर्ता** : प्रकाश ढकाल कार्यपालिका सदस्य तथा अन्य जनप्रतिनिधिहरु **संघसंस्थाको तर्फबाट** बिषयगत शाखाका अन्य प्रमुख प्रतिनिधीहरु, कार्यालयका कर्मचारी तथा वडा सचिवहरु, प्राविधिकहरु, नागरिक समाज, उपभोक्ता समिति, टोल विकास समिति, विभिन्न समूह तथा संजाल, विव्यस, शिक्षक तथा सर्वसाधारण नागरिकहरु ।
३.		स्वागत तथा कार्यक्रमबारे जानकारी	इन्दिरा तिवारी-उपाध्यक्ष
	सार्वजनिक सुनुवाईको चरणमा प्रवेश		
	सेवाप्रवाहबारे जानकारी		बाबुराम मगर, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
४.		आचार संहिता जानकारी	: सहजकर्ता
५.		नागरिक प्रतिवेदन र बहिर्गमन अभिमत	: सहमत मिडिया प्रालि
६.		लिखित र मौखिक प्रश्न संकलन	: सहजकर्ता
७.		प्रश्न तथा गुनासो स्पष्ट	अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, वडाध्यक्षहरु, शाखा प्रमुखहरु
८.		थप जिज्ञासा आह्वान	: सहजकर्ता
९.		थप जिज्ञासामा स्पष्टता	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, उपाध्यक्ष, अध्यक्ष
१०.		धन्यवाद सहित समापन	कार्यक्रम अध्यक्ष
११.		चियापान	

अनुसूची ६

सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रमका तस्विरहरु

सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम

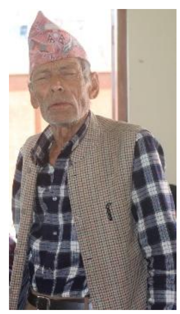

Balenciaga

अनुसूची ७

सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रमको उपस्थिति

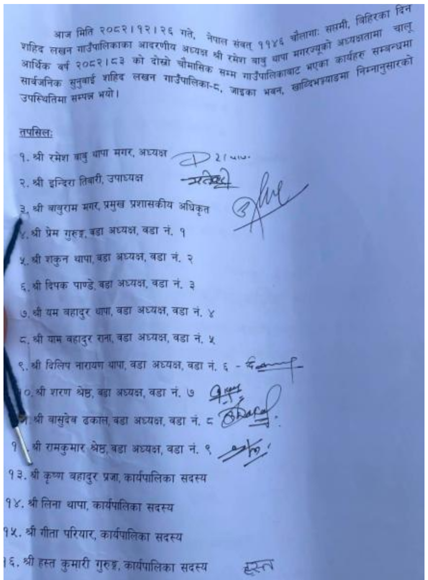

आज मिति २०८२।१२।२६ गते, नेपाल संवत् ११४६ चौलागा: सतमी, बिहिरका दिन शहिद लखन गाउँपालिकाका आदरणीय अध्यक्ष श्री रमेश बाबु थापा मगरज्यूको अध्यक्षतामा चालू आर्थिक वर्ष २०८२।८३ को दोस्रो चौमासिक सम्म गाउँपालिकाबाट भएका कार्यहरु सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाई शहिद लखन गाउँपालिका-८, जाइका भवन, खाल्डिभञ्ज्याङमा निम्नानुसारको उपस्थितिमा सम्पन्न भयो।

तपसिल:

१. श्री रमेश बाबु थापा मगर, अध्यक्ष
२. श्री इन्दिरा तिवारी, उपाध्यक्ष
३. श्री बाबुराम मगर, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
४. श्री प्रेम गुरुङ, वडा अध्यक्ष, वडा नं. १
५. श्री शकुन थापा, वडा अध्यक्ष, वडा नं. २
६. श्री दिपक पाण्डे, वडा अध्यक्ष, वडा नं. ३
७. श्री यम बहादुर थापा, वडा अध्यक्ष, वडा नं. ४
८. श्री याम बहादुर राना, वडा अध्यक्ष, वडा नं. ५
९. श्री दिलिप नारायण थापा, वडा अध्यक्ष, वडा नं. ६
१०. श्री शरण श्रेष्ठ, वडा अध्यक्ष, वडा नं. ७
११. श्री वासुदेव ढकाल, वडा अध्यक्ष, वडा नं. ८
१२. श्री रामकुमार श्रेष्ठ, वडा अध्यक्ष, वडा नं. ९
१३. श्री कृष्ण बहादुर प्रजा, कार्यपालिका सदस्य
१४. श्री लिना थापा, कार्यपालिका सदस्य
१५. श्री गीता परियार, कार्यपालिका सदस्य
१६. श्री हस्त कुमारी गुरुङ, कार्यपालिका सदस्य

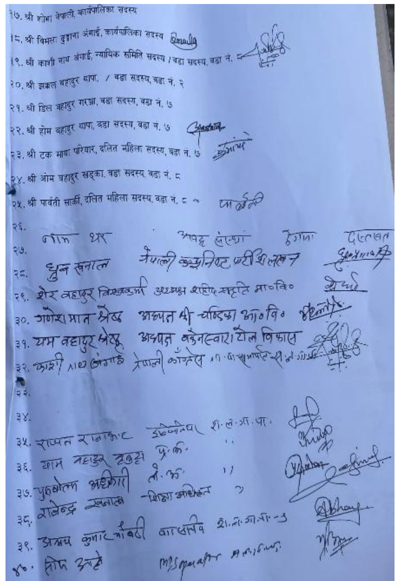

१७. श्री शोभा नेपाली, कार्यपालिका सदस्य
१८. श्री विमला दुङ्गाना अंगाई, कार्यपालिका सदस्य
१९. श्री काशी नाथ अंगाई, न्यायिक समिति सदस्य / वडा सदस्य, वडा नं. ८
२०. श्री झक्त बहादुर थापा, / वडा सदस्य, वडा नं. २
२१. श्री डिल बहादुर गरञ्जा, वडा सदस्य, वडा नं. ७
२२. श्री होम बहादुर थापा, वडा सदस्य, वडा नं. ७
२३. श्री टक माया परियार, दलित महिला सदस्य, वडा नं. ७
२४. श्री ओम बहादुर खड्का, वडा सदस्य, वडा नं. ८
२५. श्री पार्वती सार्की, दलित महिला सदस्य, वडा नं. ८
२६.

नाम थर	आबद्ध संस्था	ठेगाना	दस्तखत
२७.			
२८. धुन सुनाल	नेपाली कम्युनिष्ट पार्टी शहिद लखन		
२९. शेर बहादुर विश्वकर्मा	अध्यक्ष शहिद स्मृति मा०वि०		
३०. गणेश मान श्रेष्ठ	अध्यक्ष श्री चण्डिका आ०वि०		
३१. यम बहादुर श्रेष्ठ	अध्यक्ष बकेनस्वारा टोल विकास		

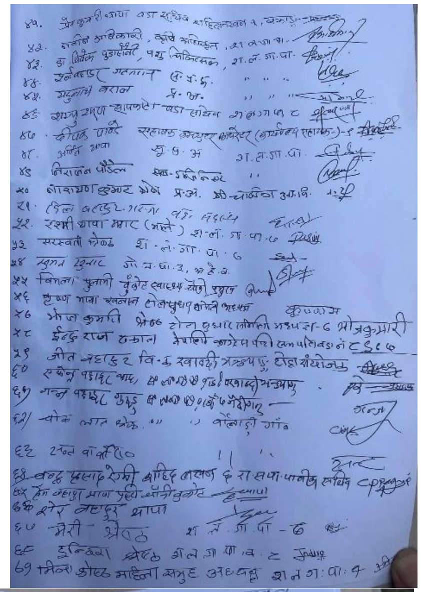

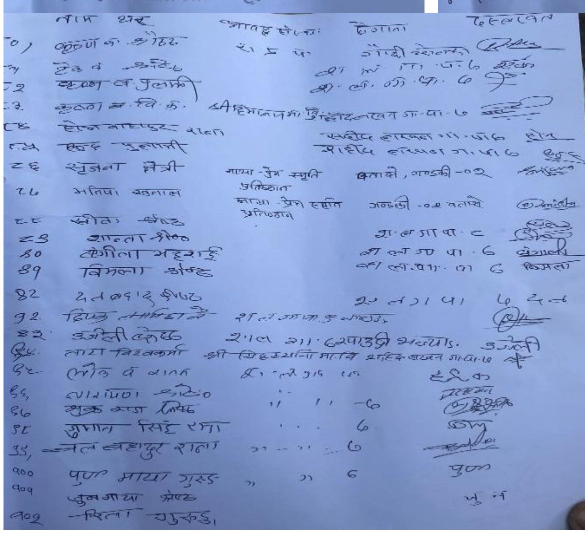

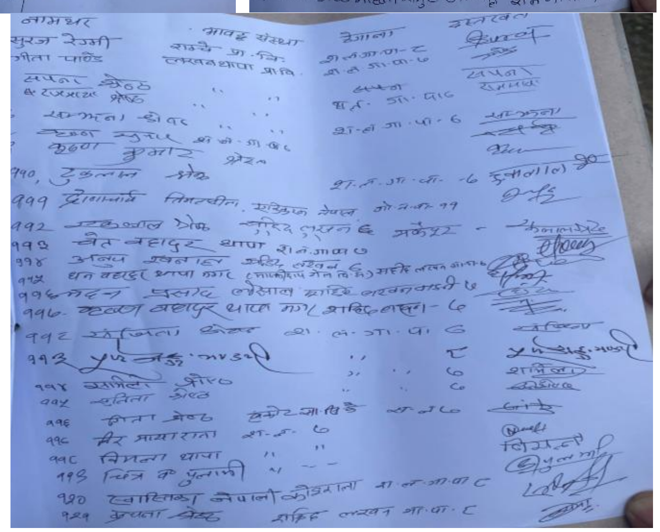

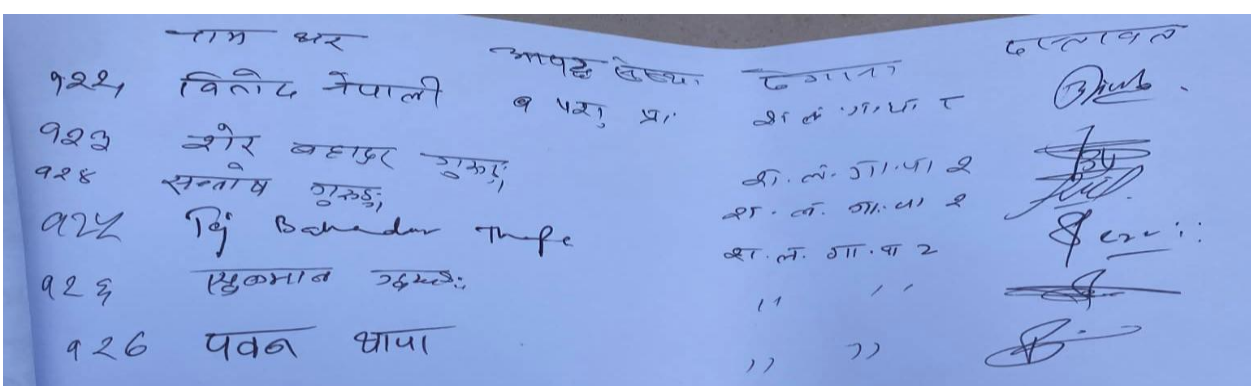

नाम थर	आबद्ध संस्था	ठेगाना	दस्तखत
१२२ विनोद नेपाली			
१२३ शेर बहादुर गुरुङ			
१२४ सन्तोष गुरुङ			
१२५ Tej Bahadur Thapa			
१२६ सुकमान गुरुङ			
१२६ पवन थापा			

समाप्त।